

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

שופטים

שיחות קודש

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה
הי' תהא שנת פלאות אראנו - ימות המשיח
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

בס"ד.

פתח דבר

בזה הננו מוציאים לאור קונטרס משיחות ש"פ שופטים, ז' אלול שנה זו.

מערכת "אוצר החסידים"

י"א אלול, ה'תנש"א (ה' תהא שנת אראנו נפלאות)
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א
ברוקלין, נ"י.

משיחות ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א

– תרגום מאידית –

ושוטרים תתן לך", משא"כ בלשון היעוד נאמר רק, "ואשיבה שופטיך", ולא מוזכר שוטרים. ולאידיך: נוסף הלשון והענין "ויעציך".

(ב) מה הם שני הענינים ד"שופטיך" ו"ויעציך"?

(ג) מדוע נאמר ב"שופטיך" הלשון "כבראשונה", וב"ויעציך" – "כבתחלה"?

(ד) הדיוק "שופטיך" ו"ויעציך" בלשון נוכח (לא כבפרשתנו – "שופטים" ושוטרים" סתם (אע"פ שאח"כ כתוב "תתן לך").

ג. ויש לומר הביאור בזה:

החילוק בין שופטים ושוטרים הוא – בלשון רש"י: "שופטים – דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים – הרודין את העם אחר מצותן שמכין וכופתין במקל וברצועה עד שיקבל עליו את דין השופט"¹⁰. כלומר, שהשוטרים ענינם לכפות ולהכריח¹¹ את אנשי העם שיקבלו את הדין והמשפט.

עפ"ז מובן מדוע ביעוד הגאולה נאמר רק, "ואשיבה שופטיך" ולא "שוטרים" –

א. בשייכות עם הציווי בפרשתנו "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", ישנו היעוד של נביא הגאולה: "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויעציך כבתחלה", וכפי שאומרים גם בתפלה בכל יום (מימי החול): "השיבה שופטינו כבראשונה ויעצינו כבתחלה".

וע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה – בנוגע להכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: "לאלתר לתשובה (ובמילא) לאלתר לגאולה", שכבר סיימו הכל, גם את "צחצוח הכפתורים"⁵, וצריך רק להיות "עמדי" הכן כולכם"⁶ – וגם את זה כבר סיימו – לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – מובן, שאחוזים כבר עתה בזמן של קיום היעוד, "ואשיבה שופטיך גו' ויעציך"⁸, ויתירה מזו: כבתחילה: כבר ישנה ההתחלה בזה, כדלקמן.

ב. ויובן זה בהקדים כמה דיוקים בלשון היעוד:

א) בציווי בפרשתנו נאמר "שופטים

(1) בתחילתה.

(2) ישע' א, כו.

(3) ברכה ה"א דתפילת העמידה.

(4) "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" (סיון) תמוז תש"א. אלול תש"ב – נדפסו באגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח ע' שסא ואילך. שצו ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך.

(5) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(6) אגרות קודש שלו ח"ד ע' רעט. וש"נ.

(7) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.

(8) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ"א מ"ג, דמשמע שם ש"ואשיבה שופטיך גו'" יהי עוד "לפני בוא המשיח" וכחסיוס בכתוב זה "אחרי כן יקרא לך עיר הצדק גו'". וראה לקו"ש ח"ט ע' 105 הערה 74.

(9) ריש פרשתנו.

(10) וראה רמב"ם ריש הל' סנהדרין: שופטים – אלו הדיינים הקבועין בבית דין ובעלי דינים באים לפניו, שוטרים – אלו בעלי מקל ורצועה כו'. וברש"י סנהדרין טז, ב (ד"ה שוטרים): חובטין במקלות ע"פ השופטים ככל מי שאינו שומע.

(11) ראה סה"מ להרמב"ם מ"ע קעו (ועד"ז בחינוך מצוה תצא: למנות שופטים ושוטרים שיכריחו לעשות מצוות התורה ויחזירו את הנזקים מדרך האמת אלי' על כרחם כו' וימנעו ויחזרו מהרע ויעמידו הגדרים על העובר עד שלא יהיו מצוות התורה ואזהרות נדונות לפי אמונת כל איש.

ולכאורה: כיצד מתאים שם הפרשה ("שופטים") עם המצוה שתוכנה הוא לכאורה, "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", ועד שאיתא במדרש²¹, "אם אין שוטר אין שופט, כיצד, כיון שנתחייב אדם בב"ד לחבירו אם אין שוטר שיוציא ממנו כיון שפורש מן הדין אין ספיקה ביד הדין לעשות לו כלום אא"כ מוסרו ביד השוטר"!²²

והביאור בזה²³: ענין השוטרים הוא רק סיוע להשופטים, שאם השופט אינו יכול לבצע את משפטו בפועל, צריכים לשוטרים, "בעלי מקל ורצועה"²⁴, שיכריחו את הבעל דין, "שיקבל עליו את דין השופט". ולכן נקראת הפרשה רק בשם "שופטים", ומינוי השוטרים אינו נחשב למצוה בפ"ע (במנין המצוות), אלא הוא נכלל במצות מינוי השופטים – כיון שענין השוטרים הוא פרט בענין ה"שופטים" (בכדי לפעול את קיום המשפט (בפועל) שע"י השופטים), אבל אין זה ענין הכרחי לענין המשפט, שיכול להתקיים בפועל גם ללא שוטרים, כאשר המצב והזמן הוא כתיקונו, שאין צריכים לזה (כפי שיהי' לע"ל), כנ"ל.

וזה שהציווי בתורה כולל גם "שוטרים", הוא כיון שזהו ציווי לדורות המדבר על כל הזמנים וכל המצבים, במילא צריכים ציווי על שוטרים, במצב שדרש שיקבלו את הדין בדרך כפי²⁵

כיון שלעתיד לבוא מתבטלים מציאות הרע²⁶ והיצר הרע²⁷, ולא יצטרכו לשוטרים²⁸ שיכריחו את אנשי העם להשמע להוראות השופטים, כיון שכל האנשים יקיימו מעצמם את ההוראות²⁹. יצטרכו רק "שופטים", שיפסקו דינים וילמדו תורה ויורו את הוראות התורה והמצוות לבנ"י³⁰ ("ילכו מחיל אל חיל"³¹ בקדושה גופא³²).

ד. ויש לומר שזה מרומז גם בשם הפרשה "שופטים" (ללא תיבת "שוטרים"), כידוע³³ ששמו של דבר מבטא את תוכן כל הדבר, ועד"ז בנוגע לשמות פרשיות התורה כפי שהן נקראות ע"פ מנהג ישראל, והן בתכלית הדיוק³⁴ –

(12) כמש"נ, "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכרי' יג, ב).

(13) ראה סוכה נב, א.

(14) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תתכ"א: ועפ"י יובן ענין ושוטרים. והיינו להכות נה"ב בשבת ע"ד לעולם ירגיו (ברכות ה, רע"א).

(15) ולהעיר מפ' הרד"ק עה"פ ואשיבה שופטין כבראשונה: זה יהי' בימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב (צפני' ג, יג).

(16) ראה רמב"ם ריש הל' ממרים: ב"ד הגדול שבירושלים [העיקר והיסוד של כל השופטים ש, בכל שעריך"] הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהן חק ומשפט יוצא לכל ישראל. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 97.

(17) לשון הכתוב – תהלים פד, ה.

(18) ראה תניא אנה"ק ס"ס כו (קמה, א).

(19) ראה תניא שעה"ה פ"א. וראה בארוכה, תשובות וביאורים "קה"ת תשל"ד) ס"א. לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם, וש"נ.

(20) ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך, ועוד.

(*) ראה פרשתנו יז, ח (ובפרש"י ד"ה דברי ריבות). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). ומבי' הל' סנהדרין פ"ה ה"ג. ועוד.

(*) אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ס"ע רפח ואילך. המו"ל.

(21) תנחומא פרשתנו ב (ובתנחומא באבער ג). וראה גם ספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). וראה ביאור הר"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג פרשיות פרשה א' בסופה.

(22) ראה לקו"ש חל"ד ע' 104-103.

(23) אלא דיש לומר, דכיון שכל עניני התורה הם נצחיים – גם לע"ל יהיה הענין ד"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", אלא שאז יהיו שוטרים אך ורק למעליזות – להכריז ולהודיע

טובה כיצד להתנהג, עצה שהוא (השומע) מבין ומונה אצלו והוא מרגיש שזה ענין טוב עבורו (השומע), אם לאו – אין זו עצה טובה, אלא חוקה וגזירה.

ועד"ז מובן גם החילוק בין „שופטיך” ו„יועציך” בלשון היעוד בקשר למשפט ועצה בעניני תורה ומצוות.

ויש בזה מה שאין בזה: מעלת היועץ היא, שזה מתקבל יותר אצל שומע העצה, זה חודר בו בפנימיות מציאותו, כיון שמונה אצלו שזוהי עצה טובה עבורו; מעלת השופט היא, שהיות והוראותיו באות כהוראה וציווי מהשופט שהוא נעלה שלא בערך מהנשפט, ה"ז נותן לשופט, שיש לו כח התורה לפסוק דינים, נתינת כח גדולה שלא בערך (לגבי יועץ שבערכו), וגם – שזה בא בדרך ציווי מלמעלה, שמכריח את האדם שיקיים את ההוראה (משא"כ עצה יש לו ברירה אם לקיים או לא).

ובסגנון אחר: אצל שופט נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, ואצל יועץ נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות מקבל העצה.

ועד"ש שני הענינים שצריכים להיות בכללות עבודת האדם²⁶: עבודת האדם בכח עצמו – אתערותא דלתתא, והסיוע מלמעלה – אתערותא דלעילא. ועד"ז בפרטיות יותר ישנם שני הענינים בסיוע מלמעלה עצמו²⁷: סיוע ונתינת כח שהוא

[ולכן גם נאמר במדרש „אם אין שוטר אין שופט”, לא לדינא, אלא לתועלת קיום הדבר, כשיתכן שבלא שוטרים המשפט לא יצא לפועל].

ה. עפ"ז יובן הטעם לכך שביעוד ניתוסף „ויועציך” (נוסף על „שופטיך”), כיון ששלימות הכח לכך שבגאולה יהיו בנ"י בשלימות ויקיימו את הוראות השופטים ללא צורך בשוטרים – הוא מזה שיהיו אז „שופטיך” וגם „יועציך”:

החילוק בפשטות בין שופט ויועץ הוא: שופט אינו בערך להנשפט, הוא נמצא שלא בערך למעלה ממנו – הן מצד ידיעתו והבנתו בדינים ומשפטים, והן מצד הביטול שצריך להיות להנשפט אל השופט בכדי לקבל את הדין (אפילו אם אין זה כרצונו של הנשפט); השופט פוסק את הדין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (– מלמעלה למטה), והנשפט חייב לקבל זאת בקבלת עול (בין אם הוא מבין זאת ובין אם לאו).

משא"כ יועץ כשמו כן הוא – הוא נותן עצה טובה²⁸, בלשון חז"ל²⁵ – „עצה טובה קמ"ל". וזה מורה שהיועץ (בתור יועץ) נמצא בערך להשומע ומקבל העצה, ולכן מדבר היועץ אליו (לא מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, אלא) כידיד טוב המדבר עמו שזה בשורה ונותן לו עצה

עד"מ מציאותו של השופט. או בכדי לסייע לבנ"י בקיום עניני ב"ד [לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראה בקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לב"ד בנקל ובוריות (עד"מ תוספתא שקלים פ"א. ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 663].

אמנם, מכיון שפשטות ועיקר הפירוש ד„שוטרים” הוא „בעלי מקל ורצועה כו", לא נזכר זה בדיבור ביעוד הגאולה.

(24 דפשוט שההבטחה בהגאולה הוא, שיועץ „ויועציך”) עצה טובה דוקא.

(25 עירובין לט, א. וש"נ.

(26 ראה גם בארוכה סה"ש תנשא ח"ב ע' 750-2 (לעיל ע' 351-2).

(27 להעיר מהמבואר (לקו"ת ש"ש כג, ד. ובכ"מ) עד"ה החילוק בין אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת (שהיא מבחי' פנימיות האור) לאתעדל"ע הבאה מצד עצמה (שנמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כוז שאין אתעדל"ת מגעת שם). – אלא דשם קאי דוקא באתעדל"ע הבאה ע"י ולאחרי עבודת האדם בבחי' אתעדל"ת.

ציווי מלמעלה, ללא התחשבות (כ"כ עיקרית) בהכשרת כלי המקבל – לכן ישנו הפסק (באיכות, ובמילא גם בזמן) בין דברי השופט לקיומם ופעולתם בפועל, כיון שלאחרי פס"ד השופט צריך רק אז להתחיל דבר חדש – קבלת הדין וקיומו ע"י הבעל דין, ולכן נאמר בזה הלשון „שופטין כבראשונה” – שהשופטים ש„אשיבה” הם „כבראשונה”, בדרגת „ראשונה”, לפני התחלת הענין.

משא"כ בפעולת היועץ, שבה נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות המקבל, הרי שומע העצה הוא כלי מוכשר לזה, והעצה נאמרת בכוונה שהיא תתקבל אצל השומע, היינו, שעצם ענין (נתינת) העצה מורה על כך שכבר ישנה התחלת הענין, כיון שהשומע כבר מוכן לכך, והעצה היא רק כדי לגלות זאת בו ולהראות לו כיצד זוהי (עצה) לטובתו, וגם בזמן – שתיכף לאמירת העצה ישנה התחלת קיום העצה. ולכן נאמר „יועצין כבתחלה”, שה„יועצין” שישבו בימות המשיח הם „כתחלה”, בדרגת „תחלה”, הם קשורים עם תחלת קיום העצות בפועל.

ועפ"ז מובן גם הלשון „יועצין” לשון נוכח, היועצים שלך – כיון שבעצה מודגש שזהו ענין שלך; והכוונה בזה היא, שע"י „יועצין” ייעשו גם ה„שופטים” – „שופטין” לשון נוכח, שהוראות השופטים (שהם מצ"ע שלא בערך, הנשפט) יתקבלו אצלו באופן פנימי, כקבלת העצות.

ויש לקשר זה עם הנאמר בפרשתנו – „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך”:

שער (העיר) הוא הפתיחה וההתחלה להכנס לעיר. והכוונה היא, שמינוי השופטים (והשוטרים) – בזמן שבו צריכים לזה יהי באופן ד„תתן לך בכל שעריך” לשון נוכח, שההוראות ופסקי

בערך להאדם ומתלבש בו באופן פנימי; וסיוע ונתינת כח הבא מדרגא שלא בערך אליו. ועד"ז י"ל ישנם שני ענינים אלו בהסיוע לעבודה הבא מבנ"י עצמם: „שופטין” – שענינם הוא תורה (דבר השם) – נותנים סיוע מלמעלה²⁸ שלא בערך האדם, ו„יועצין” – מסייעים לו באופן של התלבשות פנימית, באופן שמרגיש שזוהי טובתו.

ו. עפ"ז יובן החילוק שב„שופטין” נאמר „כבראשונה” וב„יועצין” – „כתחלה”²⁹:

החילוק בין „ראשונה” ו„תחלה” הוא: ראשון דמעיקרא משמע³⁰, היינו שזהו (או שיכול להיות) קודם התחלת הענין³¹. משא"כ „תחלה” מורה על התחלת הענין בפועל.

ויש לומר שזהו החילוק בין „שופטין” „כבראשונה” ו„יועצין כבתחלה” (שגם כפי שהשופטים והיועצים היו פעם³², ישנו חילוק עיקרי ביניהם המודגש בשינוי הלשון „כבראשונה” ו„כתחלה”): כיון שבפעולת השופט נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, וזה בא בדרך

(28) ראה סד"ה שופטים העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א' קיד).

(29) להעיר מהפירושים עה"פ – באו"א.

(30) פסחים ה, א. וראה גם פרש"י בא יב, טו (ד"ה אך).

(31) וגם לפי הפירוש הפשוט ב„ראשון”, שהוא הראשון של הבא לאחריו זה (ויש שני לו), הרי הוא מובדל ומרומם מהם. משא"כ „תחלה” – התחלת הענין – מורה על קירוב להבא לאחריו זה. ע"ד המבואר בהחילוק בין הלשון „ראש השנה” ו„תחלת השנה”, שהראש הוא למעלה ומרומם (ולכן) כולל כל אברי הגוף, משא"כ תחלה אפשר להיות רק התחלת הענין.

(32) ראה יל"ש עה"פ ישע"י שם (רמז שצא): ואשיבה שופטין זה משה ואהרן ויועצין זה דוד ושלמה (וראה בבואר הגר"א עה"פ).

ביאת המשיח לא יצטרכו ל"שוטרים", כיון שאז יהיו "שופטין" ו"יועצין" בשלימות - הן המשפטים והוראות התורה הבאים ע"י "שופטין" ביחד עם נתינת כח הנעלית שבוה, והן העצות הטובות הבאות ע"י "יועצין", המביאות זאת בפנימיות בהאדם, ודוקא ע"י שני ענינים אלו נעשה יהודי חדור לגמרי בתורה ומצוות ואלקות³⁵, כך שאינו צריך יותר לשוטרים (כפ"י והכרח) כדי לקיים את דבר ה':

ע"י "שופטין" בלבד, הוראות התורה שיהודי מקבל בקבלת עול בדרך ציווי וגזירה - חסרה העבודה הפנימית, התודרת בהבנתו והרגשותיו, הבאה ע"י "יועצין". ובמילא נשארת עדיין נתינת מקום ואפשריות (בכחות הפנימיים שלו) לענין הפכ"י ע"י "יועצין" בלבד, שהוא עצה טובה עבור השומע והמקבל, חסר כח התורה והסיוע שלא בערך הבא ע"י פס"ד השופט (כנ"ל), כלומר, בגילוי אלקות שבוה. דוקא ע"י שני הענינים - "שופטין" ו"יועצין" - נפעל שהאדם עצמו (באופן של התלבשות בפנימיות מציאותו שנתקבל אצלו ע"י "יועצין") מתנהג ע"פ הוראות התורה (ע"י "שופטין"), שאז אין יותר מקום ואפשריות שהאדם יצטרך לכפ"י (ע"י שוטרים) לקיים את הוראות השופטים.

ח. מהאי טעמא גופא שצריך להיות "יועצין כבתחלה" בכדי להביא את שומע

דינים (דה)שופטים - שהם מצ"ע באופן של הבדלה³³, ומתקבלים בדרך ציווי וקבלת עול - יתקבלו אצל בני וירדו "לך (ויתירה מזה) בכל שעריך", בפנימיות, באופן שנעשה התחלה ו"שער" - "שעריך".

ויומתק ע"פ הפירוש בזה³⁴ בעבודת ה', ש"שעריך" קאי (גם) על שערי (אברי) האדם (עיניו, אזניו, אפו ופיו, כדלקמן סי"ב) שהם "שער" ופתיחה בינו ובין כל הסובב אותו, ו"בכל שעריך" צריך להיות "שופטים תתן לך" - שכל אבריו וכחותיו יונהגו ע"י ה"שופטים" שבנפשו, המוחין דנפשו האלקית (שופטים)³⁵, שאתם הוא לומד תורה. היינו, שלימוד התורה והוראות התורה (שופטים) שלו ינהיגו וירדו ויתלבשו - ובאופן ד"תתן" ד"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"³⁶ - "בכל שעריך", בכל איבריו וכחותיו הפנימיים, באופן שחודרים בו לגמרי - "שעריך", השער וההתחלה שלו. שזה נפעל ע"י "יועצין", שהם "כבתחלה"³⁷, כנ"ל.

ז. עפ"ז יובן הטעם לכך שלאחרי

(33) ולכן נאמר "שופטים ושוטרים" בלשון סתם.

(34) ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. וראה בארוכה אוה"ת פרשתנו ע' תתכ. ועוד.

(35) ראה תניא פ"ג.

(36) ראה ב"ב נג, א. א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכיה ומתנה פ"א הכ"ב.

(37) והטעם שלא נאמר "יועצין" בפרשתנו - כי בלשון התורה נאמר הכל בכללות, ובכללות הציווי הוא "שופטים גוי" תתן לך בכל שעריך" (וזה כולל ברמז גם הפרט ד"יועצין", שהעבודה צ"ל בפנימיות), ובהיותו ציווי לדורות ה"ז כולל כל המצבים, גם כשזקוקים לשוטרים (כנ"ל ס"ג); משא"כ ביעוד הגאולה, עיקר החידוש ד"ואשיבה שופטין גוי" נעשה ע"י "שופטין" ו"יועצין", כדלקמן בפנים.

(38) ע"ד הידוע (ראה תניא פל"ו - מו, א) שלע"ל תתמלא שלימות הכוונה ד"דירה לו יתברך בתחתונים" (ראה תנחומא נשא טז, שם בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג, ו) - ששני ענינים בזה: השלימות בגילוי אלקות, "דירה לו יתברך", "לו" לעצמותו (המשך תרס"ו ס"ע ג. ובכ"מ - נסמנו בסה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא הערה 32); וגם, שהדירה לו ית' תהי' "בתחתונים", בגדרי התחתונים.

ושוטרים תתן לך בכל שעריך" הוא ציווי עיקרי ויסודי⁴³ בכל המקומות, גם בחוץ לארץ, ובכל הזמנים, גם בזמן הזה (בתור שליחותם של ב"ד הראשונים)⁴⁴, וכמו שנאמר בפרשתנו⁴⁵ - „ובאת גו' אל השופט אשר יהי' בימים ההם“⁴⁶ ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך“, עד שהשופט אשר יהי' בימים ההם“ בכל דור הוא „כשמואל בדורו כו' (עד) כמשה בדורו“⁴⁷.

ושלימות ענין השופט והחכם הוא כאשר נוסף לזה „נהנין ממנו עצה ותושי“⁴⁸, או שנוסף על השופט רב מורה הוראה בדורו יש לו (בנפרד) גם „יועצין“ („עשה לך רב“⁴⁹ וכיו"ב), הנותן לו עצות ביראת שמים ועבודת ה'.

וע"י הציות ל„שופטין“ - רב מורה הוראה שלו, הנותנים את פסקי הדינים

העצה להבנה והרגשה פנימית בתומ"צ וביהדות, באופן שזה נעשה ה„תחלה“ וה„שער“ שלו (ולא שנשאר כדבר חדש שהוא שלא בערכו) - מובן, שזה צריך לבוא ע"י עבודת היהודי עוד קודם הגאולה, עבודה לפי ערכו, צעד אחר צעד ודרגא אחר דרגא, בכדי להכין אותו ולעשותו כלי מוכשר לקבל את הגילויים דימות המשיח, כולל - „ואשיבה שופטין כבראשונה ויועצין כבתחלה“.

ונוסף לזה: ע"פ הידוע שתכלית השלימות דימות המשיח „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שחר המצוה היא המצוה בעצמה כו“³⁹. וכל ההמשכות מלמעלה באות באופן דמדה כנגד מדה⁴⁰, שעבודתו של יהודי צריכה להיות מעין ההמשכה שהוא ממשיך ע"י עבודה זו⁴¹ (ועי"ז נעשה כלי פנימי להמשכה) - מובן בנדוד, שבכדי להגיע ולקבל את המצב ד„ואשיבה שופטין כבראשונה ויועצין כבתחלה“ בימות המשיח, צריך להיות ביהודי מעין זה בעבודתו עכשיו - שיהדות ותומ"צ יהיו אצלו בשני האופנים: בדרך „שופטין“ - קבלת עול בקיום הוראות התורה, ובדרך „יועצין“ - שהוראות התורה יתקבלו אצלו בפנימיות כעצה טובה.

וענין זה נפעל עי"ז שבנ"י בכל דור ודור מציתים ל„שופטים“ ו„יועצים“ של דורם - כמבואר בפוסקים⁴², ששופטים

(43) ראה חינוך מצוה תצא: המצוה הזאת עמוד חזק בקיום הדת.

(44) גיטין פה, ב ובתורה במילתא. ב"ק פד, ב. טור חו"מ סימן א. וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה ה"ח (בנוגע לחוץ לארץ). וראה אנציקלופדי תלמודית שם ע' קא. ע' קסא ואלך. וש"נ.

(45) יו, ט"י.

(46) „אין לך אלא שופט שבימך“ - פרש"י עה"פ, מרה"כ, ריש ע"ב. וראה גם ספרי עה"פ.

(47) ר"ה שם. פרש"י פרשתנו יט, יו (ד"ה אשר); טור חו"מ סכ"ה (ושם הובא רק שפתח בדורו כשמואל בדורו). וראה של"ה פרשתנו שעז, א"ב.

ואיתא בראשונים (רא"ש סנהדרין ספ"ג. ב"ק קיב, ב. מרדכי סנה' שם סתש"ט. ועוד. וראה אנציקלופדי תלמודית ערך ב"ד הגדול ע' קפ. וש"נ) - שבזמן הזה שאין לנו ב"ד הגדול, כל ב"ד חשוב שבדור נקרא ב"ד הגדול. וברמב"ם ריש הל' ממרים (בנוגע לב"ד הגדול): כל מי שמאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהם ולהשען עליהם.

(48) אבות פ"ו מ"א (הפרק דשבת זה).

(49) שם פ"א מ"ו. שם מט"ו.

(39) תניא רפ"ז.

(40) ראה סוטה ח, ב. ט, ב. וש"נ. תוספתא סוטה רפ"ד. מדרש לקח טוב שמות ג, ו. ועוד.

(41) ראה בארוכה סה"מ מלוטס ח"ג ע' מזה. וש"נ.

(42) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א-ב, ע"פ סנהדרין נו, ב. מכות ז, א. וראה אנציקלופדי תלמודית ערך בית דין בתחלתו (ע' קנ). וש"נ.

באופן שמתאחד עם זה⁵⁹ - „מתלבשת בשכלם והשגתם במראה הנבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש⁶⁰ רוח ה' דיבר בי ומלתו על לשוני"⁶¹, וענין הנבואה צריך לבוא בגלוי דוקא בדיבור, „כל לשון נבואה אדם המכריו ומשמיע לעם כו' והוא מגזירת נבי שפתיים⁶² כו"⁶³, לא כתורה שיכולה (מצד ענינה) להשאר במחשבה; וגם לתוכן הנבואה יש שייכות לעולם, „אינן⁶⁴ הנביא עומד אלא להודיענו דברים העתידיים להיות בעולם כו"⁶⁵.

ויש לומר לכאורה, שתורה ונבואה הם בכללות ע"ד החילוק בין „שופטיך" ו„יועציך": שופט ענינו - לפסוק דיני התורה, וזה בא בדרך ציווי וגזירה. יועץ נותן עצה ה„מלובשת" בלבושים של שומע העצה, בהבנתו והשגתו - ע"ד ענין הנבואה⁶⁶ (הקשורה⁶⁷ עם כליות יועצות⁶⁸, בחי' נצח והוד⁶⁹), שהנביא (שאינו שופט⁷⁰) נותן עצה בנוגע להנהגה בעניני העולם („דברים העתידיים להיות

והוראות התורה, ו„יועציך" - פועלים ונעשים כלי פנימי (ע"י יועציך) בכדי לקבל את ה„ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך (לשון נוכח - יועץ שלך) כבתחלה", גם הענינים שלא בערך (שופט), כנ"ל.

ט. דוגמא להנ"ל ישנה מהחילוק בין דברי תורה ודברי נבואה⁵⁹ (שאודות שניהם מדובר בפ' שופטים⁶¹):

תורה היא למעלה מהעולם (קדמה לעולם⁵²). תורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה⁵³, שהיא למעלה משייכות לגדרי העולם, כשם שלית מחשבה תפיסא בי כלל⁵⁴ [והגם שהתורה „ירדה ונסעה כו"⁵³ ובאה בהתלבשות בהבנה והשגה למטה, עד ש„נקראת על שמו"⁵⁵, אך היא נשארת בעצם מהותה - עצם התורה - למעלה מהבנה והשגה]. ולכן גם אופן פעולת התורה בעולם - הוא בעיקר בדרך ציווי ופס"ד מלמעלה.

משא"כ נבואה - אע"פ שהיא דבר הוי', ה"ה התגלות אלקות לנבראים, „גילה סודו אל עבדיו הנביאים"⁵⁶, בגדרם הם⁵⁷ (אם ישנם התנאים דחכם גבור כו"⁵⁸), שנקלטת בדעתו ושכלו של הנביא,

(59) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך.
(60) שמואל"ב כג, ב.
(61) שעהיהו"א ספ"ב. ולהעיר מתו"ח בא קמ, ב ואילך.
(62) ישע"י נו, יט.
(63) פרש"י וארא ז, א.
(64) רמב"ם שם פ"י ה"ג.
(65) כולל גם „לצוות על דברי התורה ולהזהיר העם שלא יעברו עלי" (שם פ"ט ה"ב), ואפילו בנוגע לנביא עצמו, „להרחיב לבו ולהוסיף דעתו כו" (שם ספ"ז) - תכלית ומטרה השייכות להעולם ודהאדם כו'.
(66) ראה אוה"ת נ"ך ע' שסח, מח"ג קצג, ב.
(67) שער הנבואה להאריז"ל, הובא בשעהיהו"א פ"ה (פ, א).
(68) ברכות סא, סע"א. וש"נ.
(69) ראה ספר הליקוטים דא"ח צ"צ ערך עצה ע' שנה. וש"נ.
(70) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה והחלק השני בסופו.

(50) הבבא להלן, ראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 142 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 211 ואילך.
(51) יו, ח ואילך. יח, יד ואילך.
(52) ראה שבת פח, ב. פסחים נד, א (וש"ג). מדרש תהלים צ, ד. בר"פ פ"י, ב. תנחומא וישב ד. וש"ב זח"ב מט, א. וראה סה"מ תש"ח ס"ע 272.
(53) תניא פ"ד.
(54) תקו"ז בהקדמה (יו, א).
(55) ראה קידושין לב, ריש ע"ב (ובפרש"י). ע"ז יט, א.
(56) עמוס ג, ז.
(57) ראה שער רה"ק ושער היחודים (להאריז"ל) בתחלתם.
(58) רמב"ם הלי' יסודי התורה רפ"ז.

הנבואה, משמתו נביאים האחרונים⁷⁹.

ויתירה מזו: הרמב"ם כותב באגרת תימן⁸⁰, שבשנה מסויימת (כפי שמחשב שם), תחזור הנבואה לישראל⁸¹, ואין ספק שחזרת הנבואה היא הקדמת משיח (שנאמר⁸¹ ונבאו בניכם ובנותיכם וגו').

ויש לומר שהביאור בזה מובן ע"פ המדובר לעיל בענין „ויעציר כבתחלה“, שבכדי שיוכלו לקבל את הגילויים דימות המשיח, צריכה להיות התחלה בזה בהעבודה עתה – בזמן הזה – בבחי' „ויעציר“ (ע"ד הנבואה), המשכה (עצה) שמתקבלת אצל האדם (באופן שיש לו שייכות לזה כבר „בתחלה“), וזה מאפשר לו לקבל באופן פנימי את גילוי האלקות בימות המשיח, הן ד„שופטין“ והן ד„ויעציר“, כנ"ל.

ולכן הלכה היא לדורות – גם בזמן הגלות – ש„מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם“, שתמיד (בכל הדורות) שייך הענין דגילוי הנבואה למטה, עד לדרגת נבואה שהיא מעין דנבואת משה, „נביא⁸² אקים להם מקרב אחיהם כמוך⁸³“ – שלימות ענין הנבואה, כמבואר ברמב"ם בארוכה⁸⁴.

ועפ"ז יש לומר הטעם לכך שהרמב"ם מאריך⁸⁴ בנוגע לאופן נבואת משה,

בעולם⁸⁵ „כגון, לכו למקום פלוני או אל תלכו עשו מלחמה היום או אל תעשו כו"⁸⁶.

וכשם שישנו הציווי לשמוע ל„שופטין“ בכל הזמנים, כמ"ש בפרשתנו: „ובאת גו' אל השופט אשר יהי' בימים ההם“ (כנ"ל ס"ו), כן הוא גם בנוגע לנביאים – כמ"ש אח"כ בהמשך הפרשה⁸⁷: „נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעון“, וכפי שמאריך הרמב"ם בספר המדע⁸⁸, ש„מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם“, ועל המצוה לשמוע לנביא, כמבואר שם⁸⁹ פרטי הדינים בזה.

כיון שהרמב"ם מביא זאת בספר „הלכות הלכות“⁷⁴ (ובאריכות גדולה), ועם ההקדמה שזה „מיסודי הדת“ – מובן, שזוהי הלכה הנוגעת לבנ"י בכל הדורות. והגם שאמרו חז"ל⁷⁵ „משמתו נביאים האחרונים חגי וזכרי“ ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל – דובר פעם⁷⁶ הפירוש בזה שזה לא נתבטל לגמרי (אלא „נסתלקה“, אבל לא „בטלה“ או „פסקה“⁷⁷), וכדמוכח מזה שגם אח"כ מצינו השראת רוח הקודש אצל כמה וכמה⁷⁸ (וכמובן גם מזה שבספרו הלכות – בין כל התנאים בנוגע לנבואה – אין הרמב"ם מביא שום תנאים בנוגע לזמן

(79) ראה לקו"ש שם ובהערה 25.

(80) פרק ג.

(81) יואל ג, א.

(82) פרשתנו יח, יח.

(83) דאף שנאמר „ולא קם נביא עוד בישראל כמשה“ (ברכה לד, י. וראה רמב"ם שם פ"ו ה"ו), הרי מפרש תומ"י שזהו בענין „אשר ידעו ה' פנים אל פנים“. וכמובן מההבטחה בפרשתנו „נביא מקרבך מאחריך כמוני גו'“, „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך“ (כבפנים), ראה גם לקו"ש ח"א ע' 59.

(84) שם.

(71) רמב"ם שם פ"ט ה"ב.

(72) יח, טו.

(73) פרק ז"י.

(74) הקדמת הרמב"ם לספר היד.

(75) יומא ט, ב. סוטה מח, ב. תוספתא שם

פ"ג, ד. סנהדרין יא, א.

(76) לקו"ש ח"ד ע' 72 ואילך.

(77) כהלשון בגמ' סוטה שם בנוגע לכמה

דברים שבטלו.

(78) ראה שערי קדושה (להרח"ו) שער ג פרק

ז. פרקי גילויים להר"ר מרגלית בפתיחתו לשו"ת

מן השמים. ושו"נ. וראה גם לקו"ש שם ע' 73.

לדעת בתור הלכה גם בזמן הזה (עוד קודם הגאולה), שישינה המציאות דגילוי הנבואה (אצל משיח עוד לפני הגאולה), כמעין והתחלת ("יועציך כבתחלה") שלימות גילוי הנבואה לאחר הגאולה. היינו, שאין זה חידוש שיתחדש רק לאחר הגאולה, אלא שהתחלה בזה נפעלת עוד קודם בבחי' "יועציך כבתחלה", ולכן כותב זאת הרמב"ם בספר ההלכות שלו (ובפרט שהרמב"ם כותב בספרו גם את ההלכות הנוגעות לימות המשיח, גם - ההקדמה לזה).

י. ע"פ הנ"ל יובן החידוש דדורות האחרונים בכלל ובפרט דדורנו זה ובפרט בזמן זה, שע"פ הכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו כבר סיימו הכל (כנ"ל ס"א), וע"פ כל הסימנים אוחזים כבר ברגעים האחרונים לפני הגאולה:

מהזמן שהתורה צוותה "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" ובמשך הדורות מאז, ובפרט הדורות (הקודמים) של הגלות - כיון שלא זכו והגאולה לא באה אז, ה"ז רא"י שעדיין לא נסתיימו מעשינו ועבודתינו ועדיין נותר רושם מענין ד"חטאינו" (ש"מפני חטאינו גלינו מארצנו"⁹³), ובגלל ההעלם והסתור דעולם עדיין לא אחזו בשלימות בהמצב והזמן ד"שופטיך" (ובפרט ד"יועציך", והיו צריכים ל"שוטרים" (לכפות שיתנהגו ע"פ משפט השופטים).

אבל לאחר הריבוי הכי מופלג ד"מעשינו ועבודתינו" במשך כל הדורות, מובן שמתקברים יותר ויותר למצב זה.

ובמיוחד בדורות האחרונים, כאשר ניתוסף הענין דגילוי פנימיות התורה, החל מה"מצוה לגלות זאת החכמה" בזמן

דלכאורה: מאי דהוה הוה⁸⁵ - למאי נפק"מ בזה בספר הלכות הלכות לבני" בכל הדורות? ואם זה נוגע לזמן שלאחרי ביאת המשיח כאשר "משה עמהם"⁸⁶, הרי יראו זאת בעצמם, ואין צריך לומר הלכה על זה עכשיו?

והביאור בזה: בכל הדורות - גם לפני תחלה"מ של משה - נוגע לדעת את ההלכה ש"הא"ל מנבא את בני האדם" (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), עד השלימות בזה כפי שהי' אצל משה⁸⁷. ויתירה מזו - בכל דור שייך ש"נביא אקים להם גו' כמוך", כמבואר ברמב"ם⁸⁸ ש"כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו'", כלומר, שכל נביא הוא המשך נבואת משה ותורתו⁸⁹ (אלא שבגילוי הנבואה ישנם חילוקי דרגות, כמבואר ברמב"ם⁹⁰). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחר ש"תתחזר הנבואה לישראל", שהיא "הקדמת משיח" (כנ"ל) - הנבואה שתהי' אצל משיח צדקנו (ש"נביא"⁹¹ גדול הוא קרוב למשה רבינו⁹²), ואמרו חז"ל⁹³ ש"גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון", ובכל דור ודור ישנו אחד הראוי לזה - לכן צריכים

(85) ע"ד יומא ה, ב. ועוד.

(86) יומא שם. וראה תוד"ה אחד - פסחים

קיד, ב.

(87) לקו"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש.

(88) שם פ"ח ה"ב.

(89) שנבואת משה (שלימות הנבואה) מאמתת

אמיתית התורה (ראה לקו"ש ח"ט ע' 185).

(90) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

(91) ובתנחומא (ס"פ תולדות) משמע שהוא

נביא גדול משה - ראה לקו"ש ח"ו ע' 254. -

ועצ"ע.

(92) ראה שמו"ר פ"ב, ד. וח"א רנג, א. שער

הפסוקים פ' ויחי. תו"א ר"פ משפטים. ועוד.

ובפרט ע"י הגילוי תורת חסידות חב"ד, בהתלבשות בחכמה בינה ודעת בהבנה והשגה, באופן שזה מובן אפילו בשכל דנפש הבהמית - עכ"פ בבחי' "עצה טובה קמ"ל" - שמתקבלת בשכל ורגש האדם, וע"י גילוי פנימיות התורה בחב"ד שבשכל ("יועצך") - עד באופן ד"טועמי' חיים זכו" 102 (שע"י הטעימה טועמים את עצם הדבר) - נעשה שער ("שעריך") והתחלה ("יועצך כבתחלה") לגילוי פנימיות התורה לע"ל, וע"י הטעימה והתחלה עכשיו - נעשים בני' וכל העולם כלי פנימי לגילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקנו 103.

ובכל זה גופא ניתוסף עוד יותר בדורנו זה - כאשר ישנה השלימות דיפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו של זה הנמצא בחוצה שאין חוצה הימנו, וגם - תרגום פנימיות התורה ותורת החסידות בלשון עם ועם 104 [רסית 105, וכיו"ב] ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא

האריז"ל 94, ואח"כ - "יפוצו מעינותיך חוצה" 95 ע"י רבותינו נשיאנו - שעל ידם "תחזור נבואה לישראל" (בלשון הרמב"ם הנ"ל) 96, "גלה סודו אל עבדיו הנביאים", הם הנם נביאי דורנו 97 עד "נביא מקרבך גו' כמוני" (בהיותם אתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא 98), והם "שופטיך" ו"יועצך" דדורנו:

הן "שופטיך" - בהיותם נשיאנו, ונשיא (מלשון התנשאות) הוא למעלה שלא בערך מאלו שעליהם הוא נשיא (ע"ד מ"ש 99, "ויגבה מכל העם משכמו ומעלה"), וגם רבותינו המלמדים תורה לכל העם - ע"ד "שופטיך"; והן "יועצך" - הנותנים עצות בעניני תורה ויראת שמים 100, עד גם עצות בענינים גשמיים (ענין הנביאים) 101.

94 אנה"ק סכ"ו (קמב, ב).

95 ראה אנה"ק דהבעש"ט - נדפסה בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

96 ראה לקו"ש ח"ב ע' 589.

97 הבעש"ט ז"ל אשר כמוהו לא הי' מימות הראשונים פלאי פלאות נסים היוצאים מהטבע אשר היו נראים על ידו כאשר שמעתי מאדמו"ר נ"ע שהוא ותלמידיו הה"מ נ"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין רא' והיו אומרים מה שהיו רואים כאשר הי' נראה בעליל לתלמידיהם, והיינו ע"י שהי' גלוי לפנייהם אור שנברא ביום ראשון שהשי"ת גנוז בתורה, הנה כל אלה המופתים האמיתיים מגלים גילוי א"ס ב"ה הבע"ג. גם מוקני נ"ע שמענו עתידות קולע אל השערה" (ספר החקירה להצ"צ מצות עדות ספ"ח (סה, סע"א). וראה שם נ, סע"א).

98 חז"ג רעג, א. תקי"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א). ובב"ר פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה תניא פמ"ד (סג, א). אנה"ק ביאור לסי' ז"ך בסופו (קמב, ב).

99 שמואל"א י, כג.

100 ראה אנה"ק סכ"ב (קלד, א).

101 אנה"ק שם. - ואף שכתב אדה"ז שם "זכרו ימות עולם כו' ואי' איפוא מצאתם מנהג זה כו' להיות מנהג ותיקון לשאלו בעצה גשמית כרת

מה לעשות בעניני העולם הגשמי כו' כ"א לנביאים ממש אשר היו לפנינו מישראל כו'" - מ"מ, ידוע שלאחרי זה נתקבלו אצל אדה"ז - ורבותינו נשיאנו ממלאי מקום - שאלות חסידים בענינים גשמיים (ראה אנה"ק שלו הידועה ד"ה נפש השפלה - אגרות קודש אדה"ז סס"ה ע' קנא ואילך), וענה עליהן (ראה ס' שעורים בספר התניא לאנה"ק שם ע' 1585).

102 שער הכוונות ענין טבילת ערב שבת. פע"ח שער יח רפ"ג. ועוד. וראה בכ"ז לקו"ש חט"ו ע' 282 ואילך. ח"כ ע' 173. וש"נ.

103 ראה לקו"ש ח"ב צו יז, איב. שער האמונה פנ"ו ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג.

104 ראה לקו"ש ח"ג ע' 862 ואילך. חכ"ד ע' 10.

105 חכ"ו ע' 299 ואילך. שם ע' 315. סה"ש תשמ"ח

ח"ב ע' 629. לקו"ש חל"ו ע' 44-43. וראה לקו"ש ח"ג ע' 180.

105 וראה סה"ש שם הערה 54. לקו"ש ח"ג שם.

שאפשר להגיע אליהם - שצריכים לקבל על עצמם ולקחת על עצמם (ביתר חזק) את ההוראות והעצות ד"שופטיך" ו"יועציך" שבדורנו - "מאן מלכי רבנן"¹¹¹ בכלל, ובפרט נשיא דורנו - הבא בהמשך לרבותינו נשיאינו שלפניו - שופט דורנו ויועץ דורנו ונביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל⁸²: "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו", אליו תשמעון"⁷², וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, שאם יש לאחד המעלות והשליומויות שצריכים להיות לנביא ומראה אותות ומופתים - כפי שראינו ורואים בהמשך קיום ברכותיו אצל נשיא דורנו - הרי "אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעון", עיי' ש"יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו"¹¹² (כפי שראו זאת אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר),

ויתירה מזו: "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא - כפי שהוא בנוגע לנשיא דורנו, ונמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' - הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה"¹¹³; וצריכים לציית לו תיכף ומיד עוד "קודם שיעשה אות", ו"אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמה אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר¹¹⁴ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו'"¹¹⁵, כיון שמאמינים בדברי הנביא, לא

דורנו, ובאופן הדולך ומוסיף ואור, עד לימים האחרונים - שנדפס גם (ספר התניא, תושב"כ דחסידות¹⁰⁶) ב"ברזיל", הכתב עבור "סגי נהור"¹⁰⁷ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁰⁸).

וע"פ ההכרזה הנ"ל דכ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סייעו את כל עניני העבודה, כולל העבודה דרבותינו נשיאינו כ"שופטיך" ו"יועציך" עד היום הזה, ו"אכשור דרי"¹⁰⁹ כפשוטו - מובן, שכבר הגיע הזמן ד"ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה" בתכלית השלימות (ואין צריכים לשוטרים, כיון שכבר הכל מבורר), לאחר הטעימה וההתחלה בזה ע"י רבותינו נשיאינו¹¹⁰.

יא. מזה מובן הלימוד לכל או"א בעמדתו בשבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, הרגעים האחרונים דהגלות - שצריכה להיות עבודה בהתאם מדה כנגד מדה למצב הגאולה:

לפרסם אצל עצמו ואצל כל אלו

(106) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר - נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' ק"ה ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואילך. וראה שם ח"ה ע' ז.

(107) שזהו מפני שהוא "סגי נהור" כפשוטו - מפני ריבוי אור שנכנס בעין, וחסר בהכיווין כו' (ראה אוה"ת בראשית תתרחל, ב. סה"מ תרס"ח ע' לב. המשך תער"ב ח"א ע' ערה. ח"ב ס"ע א"כד ואילך). ועוד יש לומר, שע"י הירידה דהעדר הראי' (לפי שעה), נעשה אח"כ גילוי אור וראי' ביתר שאת וביתר עז, כיתרון האור מן החושך (קהלת ב. יג).

(108) סה"ש תנש"א ח"ב ע' 764 (לעיל ע' 364)

ואילך.

(109) לשון חז"ל - יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

(110) ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 8: ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה. . . זה יהי' בלי ספק כשיכון הבורא ית' לבות בני אדם ותרבה זכותם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל חמתם לפני בוא המשיח כו'.

(111) ראה גיטין סב, א.

(112) רמב"ם שם רפ"י.

(113) שם ה"ה.

(114) ואתחנן ו, טז.

- כדעת ה"שופטין" ו"יועצין" - רבים. וע"י הקבלה וקיום ההוראות ד"שופטין" ו"יועצין" שבדורנו - נעשה עי"ז גופא מעין והתחלת קיום התפלה¹¹⁹ "השיבה שופטין כבראשונה ויועצין כבתחלה" בגאולה האמיתית והשלימה (כנ"ל), במכ"ש מ"סוף מעשה במחשבה תחלה"¹²⁰, עאכ"כ שזה כבר גם בדיבור ("ניב שפתיים", ענין הנבואה), כנהוג לאחרונה לבטא את הדברים בדיבור, כולל ובמיוחד - שהנה הנה באה הגאולה.

- ועפ"ז ישנו גם מענה על השאלה ששואלים על כך שמדברים לאחרונה שהגאולה באה תיכף ומיד ממש - לכאורה: כיצד זה יכול לעבור ולהצליח בצורה חלקה כל כך; כיצד יגיבו בני הבית על זה, ומה יאמר העולם על כך? והמענה הוא, שאילו עניני הגאולה היו חידוש, אולי ה' מקום לשאלה; אבל היות והגאולה אינה חידוש דבר, אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר ("כבתחלה") וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי" ויועצין כבתחלה") - לא יהי' פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש!

יב. ובפשטות:

בעמדנו בהתוועדות חסידים בד' אמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - צריך כל אחד, אנשים נשים וטף, לכל לראש לקבל על עצמו החלטות טובות לקיים את כל ההוראות הטובות והעצות שדובר עליהם בהתוועדות -

משום שאלו דבריו של הנביא, אלא משום שאלו דברי הקב"ה ע"י נביא זה!

[אפילו לא דברי הקב"ה שנאמרו ע"י נביא שני, אבל לא נאמרו אליו].

ישנה ההוראה כנ"ל, שצריכים לפרסם לכל אנשי הדור, שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל-בחירה, שמצד עצמו הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, ונביא הדור, ה"שופטין" ו"יועצין" ונביא הדור, שורה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בני וכל האנשים דדור זה, ככל עניני תורה ומצוות, ובנוגע לחיי והנהגת היום יום הכללית, גם ב"בכל דרכיך (דעהו)" ו"כל מעשיך (יהיו לשם שמים)"¹¹⁵,

עד - הנבואה העיקרית - הנבואה¹¹⁶ ש"לאלתר לגאולה" ותיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא"¹¹⁷.

וביתד עם הזכות - יש לכל אחד מאנשי דורנו האחריות לקבל על עצמו את ה"שופטין" וה"יועצין", ולציית להוראות ועצות טובות שלו - ובלשון רבים ("שופטין" ו"יועצין"), ריבוי משפטים וריבוי עצות, נוסף על כך שזה בא (ומיוסד על ההוראות והעצות) מ"שופטין" ו"יועצין", "מאן מלכי רבנן", ורבותינו נשיאנו בדורות שלפני זה - שאז יש לזה גם התוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (לא רק בדרך ציווי), שאפילו אם הוא אוהו מעצמו (ואפילו אם יש לו ע"פ תורה ושו"ע ממה לאחזו מעצמו), הרי יחיד ורבים הלכה כרבים¹¹⁸

(115) משלי ג', ו. אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דיעות ספ"ג. טוש"ע או"ח סל"א.

(116) לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו בודאות - ראה מאמרי אדה"ו הקצרים ע' שנה"ו.

(117) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

(118) ברכות ט, א. וש"נ.

(119) ולהעיר שזוהי ברכה ה"א בתפלת שמונה עשרה, אשר ענין אחד עשר הוא בחי' כתר, שלמעלה מהשתלשלות דע"ס (ע"ד בחי' שופט שהוא שלא בערך להנשפטים), הכולל ונמשך גם בע"ס (ע"ד בחי' יועץ).

(120) פיוט "לכה דודי".

שכנגד זה הם ב' העינים, ב' האזנים וב' נחירי האף. וגם הפה - טועם ("חך אוכל יטעם"¹²³) הן טעם מתוק והן טעם מר¹²⁴. כלומר, שהוראת השופט (ובפרטיות - השכל דנה"א) מקיפה ומורה כיצד צריך להתנהג בכל העינים בחיים - "מטעמים" לשון רבים (כמבואר בתניא¹²⁵), הן העינים שהם "מתוקים" והן העינים שהם "מרים" (בחיצוניות), אבל - מגלים בהם (וזה חלק מהוראת השופט), שבאמת ובפנימיות גם הדבר המר הוא "מתוק", ואדרבה - מתיקות נעלית יותר מדבר שהוא לכתחילה מתוק (ע"ד המעלה דחסדים הנסתרים).

ובאופן - שכל הפרטים ופרטי פרטים דחיי היהודי חדורים ומונהגים ע"פ הוראות ה"שופט" וה"יועץ" שלו - נשמתו.

וכך גם בכללות יותר - כל איש ואשה הם ה"שופט" וה"יועץ" דביתם ובני ביתם, וצריכים להנהיג את הבית ע"פ הוראות ועצות התורה.

עד בכללות עוד יותר, כנ"ל - שכאו"א מישראל, אנשים נשים וטף, מקבלים על עצמם ומקיימים את הוראות שופט ויועץ הדור. ומשפיעים כך על אשתו ובני ביתו, עד על כל אלו שיכול להגיע אליהם.

עד גם בכללות העולם - באופן שכל העולם, גם עולם מלשון העלם והסתר¹²⁶, עם כל פרטיו ופרטי פרטיו נעשה רשות היחיד חדור בנקודה האחת והיחידה דיחידו של עולם¹²⁷ (מלשון העלם

מיוסד על תורה שבכתב ותורה שבע"פ, ודברי תורה והוראות דרבנותנו נשיאינו.

שיהי' "שופטים תתן לך בכל שעריך", שכל ז' שערי האדם, ב' העינים וב' האזנים, ב' נחירי האף שלו ופיו - יונהגו ע"פ הוראות תורתנו הקדושה כפי שנמסרו ע"י "מאן מלכי רבנן" בכלל, ובפרט ע"י "שופט" ו"יועץ" הדור - נשיא דורנו,

ובפרטיות יותר: כשם שישנו שופט ונביא בכל דור, וזהו "מיסודי הדת", שתמיד ובכל מקום ישנו גילוי אלקות למטה - עד"ז הוא גם בפרטיות בתוך יהודי בעצמו, יש לו נשמה, שהיא "חלק אלוהה ממעל ממש"¹²¹, ממש גם בפירושו שזה קיים באופן נצחי (גם כפי שיורדת למטה לעולם הזה הגשמי).

ותוכן ההוראה ד"שופטים גו' תתן לך בכל שעריך" הוא בזה, שהוראות ה"שופט" וה"יועץ" הכללי נמשכים ועוברים ע"י ה"שופט" וה"יועץ" הפרטי שבכל נפש האלקית - שכל ה"שערים" (אברים גשמיים) שלו מונהגים ע"י ג' המוחין שלו ("שופטיך"), ומדותיו שבלב ("יועציך"), שכל ומדות דנפשו האלקית, הלומדת ומבינה את הוראות התורה, ובפרט כפי שמתבאר ע"י "שופט" הדור כ"ק מו"ח אדמו"ר, ומוריד זאת במדות הלב שלו, אהבה ויראה וכו'¹²².

היינו, שלימוד התורה שלו צריך להיות לימוד שמביא לידי מעשה, המתבטא בהנהגתו בפועל - הן בכח הראי' שלו, הן בכח השמיעה שלו, הן בחוש הריח שלו והן בדיבור וטעימה (בפה) שלו.

ובכל אחד מהם - בשני הכיוונים דימין ושמאל, עשה טוב וסור מרע,

(121) תניא רפ"ב.

(122) ראה שם פ"ג.

(123) איוב יב, יא.

(124) ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ד.

(125) פכ"ז.

(126) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

(127) ראה תניא ספ"ג. ובכ"מ.

ובשנה זו גופא - נמצאים כבר בסיום השנה, בחודש אלול - חודש החשבון דשנה שעברה וחודש ההכנה לשנה הבאה. ובחודש זה כבר עברנו את ז' הימים הראשונים, ז' ימי ההיקף¹³⁵ (מיום ראשון עד יום השבת), הכוללים את כל ימי השנה (שעברה והבאה) - וא"כ מתאים עוד יותר לערוך חשבון צדק וההכנות המתאימות לשנה הבאה בנוגע לעבודה הנ"ל ד, ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצך כבתחלה".

ונוסף על זה כבר עברו שלשה שבועות (למעליותא) שלמים מה, שבועה דנחתא", ואוחזים כבר בההפטורה ד, אנכי אנכי הוא מנחמכם¹³⁶, מענה הקב"ה¹³⁷ על טענת בני, ותאמר ציון עזבני אד' וה' שכחני¹³⁸, ובסגנון אחר - "עד מתי?!" והקב"ה משיב ש, אנכי אנכי הוא מנחמכם", כולל - הנחמה בכפליים (אנכי אנכי) דהגאולה האמיתית והשלימה.

יג. ויהי רצון, שע"י העבודה בקיום "שופטים גו' תתן לך בכל שעריך", באופן ד, ואשיבה שופטיך גו' הנ"ל - יקויים זה בפועל ממש, ב, "שעריך" בארץ ישראל, וב, "שעריך" דביהמ"ק השלישי, ש, טבעו בארץ שערי¹³⁹, ובנ"י ע"י עבודתם מעמידים זאת מחדש¹⁴⁰, וביחד עם זה בית המקדש עצמו (שהוא בנוי ומשוכלל למעלה¹⁴¹) יורד מלמעלה

למעליותא, מבחי' "ישת חושך סתרו"¹²⁸, כפי שמגלה את עצמו "בקרבנו" ע"י "נביא אקים להם גו' כמוך", נשיא הדור ש, הוא הכל¹²⁹, "צדיק יסוד עולם"¹³⁰,

ע"ד אכן השת' - שנמצאת במקום מסויים בעולם הזה הגשמי¹³¹, וקיימת תמיד בלי שינויים (אפילו לא השינוי דגניזה, כהארון שנגנז¹³¹ וכיו"ב), ע"ד שופט ונביא שקיים (נצחי) בכל דור (כסימן לגילוי אלקות בעולם באופן תמידי) - שממנה הושתת כל העולם כולו¹³². ושני הענינים באבן השת' - (א) נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנה הושתת כל העולם) - מרמוזים גם באותיות ד, שתי"ה¹³³ (ועד"ז בתיבת "ישת" ד, "ישת חושך סתרו" כנ"ל): היו"ד מורה על נקודת הביטול (קבלת עול) - ע"ד הענין ד, שופטיך, וה, שתה" מורה על התפשטות - כנראה בצורת האותיות ש, ת וה' - ע"ד הענין ד, יועצך".

ובהדגשה יתירה בשנה זו - ה' תהא שנת אראנו נפלאות, שכוללת את רוב האותיות ד, שתי"ה", ובמקום היו"ד (ה'שית¹³³) בא הנ"א; והכנה לשנה הבאה - ה' תהא שנת נפלאות בינה, עם המעלה דבינה (בחי' "יועצך" בערך לנקודת החכמה), ששרשה הוא למעלה מחכמה (ראי', אראנו)¹³⁴.

(135) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא ונת' בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ח, תש"ד, תש"ה, ועוד.

(136) ישע"י נא, יב.

(137) ראה אבודרהם בסדר פרשיות וההפטרות בשם המדרש.

(138) שם מט, יד.

(139) איכה ב, ט. וראה במבד"ר פט"ו, יג. ועוד.

(140) ראה גם לקו"ש ח"א ע' 98. ועוד.

(141) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(128) תהלים יח, יב.

(129) פרש"י חוקת כא, כא.

(130) משלי י, כה.

(131) יומא נג, ב.

(132) שם נד, ב.

(133) ולהעיר שבשנת ה'שית (שנת הסתלקות

כ"ק מו"ח אדמו"ר) התחילה תקופה חדשה בפעולתו ועבודתו כו'. ובפרט לאחר שעברו יותר מארבעים שנה מאז, כאשר ניתן לבני "לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" (תבוא כט, ג).

(134) ראה סה"מ מלוקט ח"ג ע' קסט. וש"נ.

ולכל בנ"י: כתיבה וחתימה טובה¹⁴⁴, וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות וגם יחד, והקב"ה ימלא משאלות לבב כל אחד ואחת מישראל לטוב,

ובפרט - בקיום בקשת ותביעת כל א' מישראל: „עד מתי“?! „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

(144) ראה דרכי חיים ושלום סתרפ"ד.

למטה, ביחד עם קדש הקדשים ואבן השתי" שב, ממנה הושתת כל העולם כולו.

ובעמדנו אחרי חמשה עשר באב - שמזלו ארי'¹⁴², ר"ת (אב) אלול, ראש השנה, יוהכ"פ הושענא רבה¹⁴³ - הנה מנהג ישראל לאחל לכאו"א מישראל

(142) ספר יצירה פ"ה מ"ב. רש"י ר"ה יא, ב. ועוד.

(143) של"ה במס' ר"ה שלו (ריג, א). ועוד.

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אכי"ר

•

לזכות
החתן התמים מנחם מענדל
והכלה חיה דינה שיחיו
גבאי

לרגל חתונתם בשעטומו"צ - ב' אלול ה'תשפ"א

יה"ר שיהא הבנין בבנין עדי-עד, על יסודי התורה והמצוה,
כפי שהם מוארים במאור שבתורה - זוהי תורת החסידות,
ויזכו להקים בית חב"ד,
חדור בשליחות היחידה - קבלת פני משיח צדקנו

•

לע"נ הרה"ח הרה"ת משה נחום בן הרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר
נלב"ע אחש"פ כ"ב ניסן ה'תשע"א

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

יוצא לאור ע"י מטה לימוד הדבר מלכות
mdvarmalchus@gmail.com

.. וכמודגש גם בהכתרת המלך - שהעם

מכריזים "יחי המלך"

.. גם אנשי הדור פועלים הוספה בענין החיים

אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בענין ההכרזה

"יחי המלך".

ובאותיות פשוטות:

לאחרי שישנה השלימות ד"חיים" שנה

לנשיאותו (פעולתו ועבודתו) דנשיא דורנו - צ"ל

הוספה עיקרית בענין החיים (גם) ע"י פעולת

העם שמכריזים "יחי המלך"

.. ויש להוסיף שאצל מלך המשיח מודגשת

יותר שייכותו לכאו"א מישראל.. לכן, בכחו

ויכלתו דכאו"א מישראל לפעול הענין ד"יחי

המלך"

(משיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח - מוגה)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד